

Sygn. akt I C 67/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Bytomiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Łukaszewicz-Waliczek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Krzysztof Bendkowski

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016 r. w Bytomiu na rozprawie sprawy

z powództwa G. J.

przeciwko Bankowi (...) S.A. w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie o sygn. akt: VII Cupr 293/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28 stycznia 2008 r., w zakresie odsetek umownych od kwoty 7187,56 zł (siedem tysięcy osiemdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt sześć groszy) za okres od dnia 22 lutego 2008 r. do dnia 21 marca 2009 r.;
2. oddala powództwo w zakresie żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności co do odsetek umownych od kwoty 7187,56 zł (siedem tysięcy osiemdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt sześć groszy) za okres od dnia 22 marca 2009 r. do dnia 22 marca 2012 r.;
3. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;
4. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania.

Sygn. akt I C 67/16

UZASADNIENIE

Powód G. J. pozwem skierowanym przeciwko Bank (...) Spółce Akcyjnej w W., wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu, Wydziału VII Wykonywania Orzeczeń, wydanego w sprawie o sygn. akt VII C-Upr 293/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28 stycznia 2008 r. oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, że nie otrzymał nigdy przedmiotowego orzeczenia. Podał, że wielokrotnie zmieniał miejsce zamieszkania, a w okresie, w którym toczyło się postępowanie pod sygnaturą akt VII C-Upr 293/08, zamieszkiwał w wynajętym mieszkaniu, w którym dostęp do oddawczej skrzynki pocztowej miał ograniczony. Dalej, że jego problemy finansowe zaczęły się w chwili utraty zdrowia, a obecnie jest bezrobotny. Podkreślił, że w przedmiotowej

sprawie doszło do szeregu zdarzeń, które uzasadniają pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, m.in. powód nie został poinformowany o wydaniu prawomocnego wyroku jaki o wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na pozew Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podała, że powód nie może kwestionować tytułu wykonawczego wydanego w sprawie pod sygnaturą akt VII C-Upr 293/08, albowiem brał czynny udział w tym postępowaniu poprzez wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty. Podkreśliła również, że powód swoje roszczenie mógł oprzeć jedynie na art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., czyli powołania się na zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tytułu egzekucyjnego- wyroku, a pozew w niniejszej sprawie nie zawiera żadnych tego rodzaju zarzutów. Dalej wskazała, że uznała zarzut przedawnienia podniesiony poza procesem odsetek naliczonych na podstawie przedmiotowego wyroku za okres od 23 stycznia 2009 r. do dnia 22 marca 2012 r. i wyraziła zgodę na ratalną spłatę zadłużenia w terminie do czerwca 2016 r. Pozwana podniosła, że jeżeli powód podniesie ów zarzut w postępowaniu to pozwana

Pismem z dnia 17 kwietnia 2016 r. powód wskazał, że wobec uznania przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia dot. odsetek naliczonych za okres od 23 stycznia 2009 r. do dnia 22 marca 2012 r., powód ograniczył powództwo do kwoty 7.187,56 zł.

Podczas rozprawy z dnia 12 maja 2016 r. powód wskazał, że domaga się pozbawienia przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności powyżej kwoty 7.187,56 zł. Podniósł zarzut przedawnienia odsetek naliczonych od 23 stycznia 2009 r. do 22 marca 2012 r.

Pismem z dnia 27 maja 2016 r. pozwana uznała powództwo w części dotyczącej odsetek (2,5 x odsetki ustawowe) naliczonych od kwoty 7.187,56 zł zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Bytomiu, Wydziału VII Grodzkiego, wydanego w sprawie o sygn. akt VII C-Upr 293/08, za okres od dnia 22 lutego 2008 r. do dnia 21 marca 2009 r. – w kwocie 2.296,57 zł, dalej wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. W uzasadnieniu podkreśliła, że nie uległy przedawnieniu: należność główna określona w wyroku, tj. 7.207,56 zł, z uwagi na dziesięcioletni okres przedawnienia zgodnie z art. 125 k.c., oraz dalsze odsetki od kwoty 7.187,56 zł naliczane od 22 marca 2009 r.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 5 listopada 2008 r., Wydziału VII Grodzkiego, wydanego w sprawie o sygn. akt VII C-Upr 293/08 Sąd zasądził od G. J. na rzecz Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 7207,56 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 2,5 krotności odsetek ustawowych od kwoty 7187,56 zł od dnia 22 lutego 2008 r.

(dowód: wyrok z 5.11.2008 r. w aktach sprawy VII Cupr 293/08 tut. Sądu)

Wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 28 stycznia 2009 r.

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego postępowanie egzekucyjne na wniosek Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. zostało wszczęte dnia 22 marca 2012 r.

(okoliczności bezsporne)

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2012 r. Komornik Sadowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli R. W. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Postanowienie doręczono powodowi 1 lutego 2013 r., uprawomocniło się dnia 8 lutego 2012 r.

(dowód: postanowienie z 31.12.2012 r. w sprawie Km 12309/12, k.97)

Powód pismem z dnia 3 stycznia 2016 r. skierowanym do pozwanej wniósł o skorygowanie kwoty zadłużenia i odliczenia odsetek, które uległy przedawnieniu, za okres od 28 stycznia 2009 r. (data opatrzenia klauzulą wykonalności) do dnia 22 marca 2012 r. (data wszczęcia postępowania egzekucyjnego).

(dowód: pismo powoda z 3.01.2016 r., k.55)

Bank (...) S.A. w odpowiedzi na pismo powoda wskazała, że po uwzględnieniu przedawnienia odsetek karnych zobowiązanie z tytułu umowy o wydanie karty płatniczej kredytowej Banku (...) S.A. wynosi 19.479,84 zł, w tym należność główna -7.187,56 zł, naliczone odsetki 12.115,84 zł, koszty sądowo-egzekucyjne 176,44 zł. Ponadto, poinformowała, że wyraża zgodę na spłatę w ratach w wysokości nie mniejszej niż 3.247,000 zł miesięcznie z terminem wpłaty do 25-go każdego miesiąca od stycznia 2016 r.

(dowód: pismo pozwanego z 13.01.2016 r., k.56-57)

Wnioskiem z dnia 2 stycznia 2016 r. powód wniósł o restrukturyzację zadłużenia, wynikającego z umowy o wydanie karty płatniczej kredytowej Banku (...) S.A., w wysokości 7.187,56 zł plus odsetki wskazując na utratę pracy, chorobę uniemożliwiającą pracę w wyuczonym zawodzie tancerza.

(dowód: wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej, k. 98-101)

W latach, w których toczyło się postępowanie pod sygnaturą akt VII C-Upr 293/08, powód wielokrotnie zmieniał miejsce zamieszkania, a ponadto miał problemy finansowe, które zaczęły się w chwili utraty zdrowia, a obecnie jest osobą bezrobotną. Do maja 2016 r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych, obecnie nie ma dochodu i utrzymuje się z pieniędzy, które zarabia jego narzeczona. Powód ma dwoje dzieci, na jedno płaci alimenty w wysokości 500 zł miesięcznie. Drugie dziecko powoda mieszka z matką za granicą. Na to dziecko powód nie ma zasadzonych alimentów więc pomaga jak może.

(dowód: pismo, k. 10; decyzja, k. 11-14, oświadczenia powoda)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W rozpatrywanej sprawie powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu, Wydziału VII Grodzkiego, wydanego w sprawie o sygn. akt VII C-Upr 293/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28 stycznia 2009 r.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że przedmiotowe postępowanie dotyczyło zgłoszonego przez powoda powództwa przeciwegzekucyjnego – opozycyjnego, które stanowi środek merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją. Zgodnie bowiem z przepisem art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, w wypadkach enumeratywnie wyliczonych w powyższym przepisie. Roszczenie to zmierza zatem do uchylecia wykonalności tytułu wykonawczego. Istotą powództwa przeciwegzekucyjnego jest natomiast wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo to jednak nigdy nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym – ma ono bowiem na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważanie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może zatem być nigdy oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego.

Przechodząc do okoliczności sprawy wskazać należy, że powód opierał swoje roszczenie na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. Jak wynika z tego przepisu, dłużnik może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w drodze powództwa jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Już z samego sformułowania tego przepisu wnika zatem, że chodzi wyłącznie o zdarzenia

o charakterze materialnoprawnym. Do zdarzeń tych należy zaliczyć zatem zjawiska i stany świata zewnętrznego oraz objawy wewnętrznego życia stron, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu. Chodzi przy tym o te zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego, bądź po zamknięciu rozprawy w wypadku orzeczenia sądowego i spowodowały, że przymusowe egzekwowania obowiązku dłużnika utraciło sens i nie ma już podstaw do dalszego chronienia interesów dłużnika.

W niniejszej sprawie zdarzeniem, o którym mowa w przytoczonym przepisie, był zgłoszony przez powoda zarzut przedawnienia. Powód podnosząc zarzut przedawnienia ograniczył żądanie pozwu wskazując, że domaga się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności ponad kwotę 7187,56 zł. Dodał, że tą kwotą chciałby zapłacić. Podniósł zarzut przedawnienia odsetek naliczonych od 23 stycznia 2009 r. do 22 marca 2012 r. W odpowiedzi na powyższy zarzut pozwana uznała żądanie pozwu w części dotyczącej odsetek naliczonych od kwoty 7187,56 zł za okres od 22 lutego 2008 r. do 21 marca 2009 r.

Niewątpliwie przedawnienie jest zdarzeniem, wskutek którego roszczenie nie może być egzekwowane (staje się zobowiązaniem naturalnym). Zarzut przedawnienia okazał się częściowo zasadny. Bez wątpienia, nie nastąpiło przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym wydanym przeciwko powodowi (dłużnikowi) co do należności głównej zasądzonej przedmiotowym tytułem wykonawczym tj. kwoty 7207,56 zł (a nie jak wskazywał powód 7187,56 zł.) Roszczenia stwierdzone prawomocnym orzeczeniem właściwego organu albo ugodą sądową przedawniają się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia tego roszczenia był krótszy (art. 125 § 1 k.c.), zaś każda czynność przed sądem lub innym organem przedsięwzięta w celu zaspokojenia roszczenia przerywa bieg przedawnienia.

Termin przedawnienia roszczenia głównego wynikającego z wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 5 listopada 2008 r., sygn. akt VII C-Upr 293/08, który uprawomocnił się dnia 23 grudnia 2008 r., mając na uwadze, że pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 11 stycznia 2016 r. oraz wskazane poniżej okoliczności nie upłynął.

Zgonie z orzeczeniem Sądu Najwyższego (sygn. akt. I CSK 197/13 z dnia 15 stycznia 2014 r.) art. 125 k.c. przewidujący 10 letni okres przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu jest przepisem szczególnym w stosunku do ogólnej zasady 3 letniego przedawnienia roszczeń okresowych z art. 118 k.c. – ale 10 letni termin przedawnienia można zastosować jedynie do odsetek wymagalnych w dacie uprawomocnienia się orzeczenia zaś odsetki wymagalne po dniu uprawomocnienia się orzeczenia przedawniać się będą w terminie 3 letnim.

Strona pozwana przyznała powołując się na brzmienie art. 125 k.c. (i 3- letni okres upływu przedawnienia), że przedawnieniu uległy odsetki naliczone zgodnie z tytułem wykonawczym od kwoty 7.187,56 zł za okres od dnia 22 lutego 2008 r. (od tego dnia w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r. zasądzono odsetki) dnia do dnia 21 marca 2009 r. i tym w tym zakresie uznała powództwo.

W świetle powyższego, stwierdzić zatem należy, iż strony były zgodne co do tego iż przedawnieniu uległy odsetki stwierdzone prawomocnym orzeczeniem Sadu za okres od 22 lutego 2008 r. do 21 marca 2009 r. (a nie 22 marca 2009 r., albowiem 22 marca 2009 r., jest pierwszym dniem przerwania biegu przedawnienia), pozostawały natomiast w sporze co do prawa w zakresie odsetek za okres od 22 marca 2009 r. do dnia 22 marca 2012 r.

W świetle powyższego mając na uwadze zaistniały pomiędzy stronami spór koniecznym było ustalenie jak i czy w ogóle cytowana wyżej regulacja prawna różnicuje termin przedawnienia odsetek stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem Sądu.

Kwestia ta była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. I CSK 197/13 wywiódł, że określony w przepisie art. 125 k.c. dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają zaś stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku. Powyższe stanowi logiczną konsekwencję zapisu ustawodawcy,

który w zd. 2 art. 125 k.c. stanowi, iż jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenia o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu 3 – letniemu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że roszczenie powoda, z czym z resztą zgodził się pozwany, jest zasadne w zakresie odsetek za umownych należnych od 22 lutego 2008 r. do dnia przerwy biegu przedawnienia (art. 123 k.c.) spowodowanego jak podała strona powodowa, co potwierdziła również pozwana wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego. Słusznie bowiem uznano, iż odsetki za okres od daty prawomocnego orzeczenia Sądu na przyszłość przedawniają się w terminie 3 lat. Pozwana uznała zasadność pozbawienia wykonalności orzeczenia w zakresie odsetek od dnia 22 lutego 2008 r. do dnia 21 marca 2009 r. Skoro wszczęcie egzekucji na podstawie przedmiotowego tytułu nastąpiło w dniu 22 marca 2012 r. to należności z tytułu odsetek 3 lata wstecz – czyli do dnia 22 marca 2009 r. nie przedawniły się.

Po przerwie bieg przedawnienia roszczenia o odsetki rozpoczął się ponownie od 22 marca 2009 r. i ponownie został przerwany przez wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z dnia 31 grudnia 2012 r., który ponownie rozpoczął bieg w dniu 8 lutego 2013 r., w którym uprawomocniło się powyższe postanowienie. Następnie bieg ten został przerwany dnia 2 stycznia 2016 r. przez złożenie przez powoda wniosku o restrukturyzację zadłużenia, stanowiącego uznanie roszczenia. Nie doszło zatem do przedawnienia odsetek naliczonych zgodnie z tytułem wykonawczym od dnia 22 marca 2009 r. do dnia 22 marca 2012 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie o sygn. akt: VII Cupr 293/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28 stycznia 2008 r., w zakresie odsetek umownych od kwoty 7187,56 zł za okres od dnia 22 lutego 2008 r. do dnia 21 marca 2009 r.; tym samym oddalił powództwo w zakresie żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności co do odsetek umownych od kwoty 7187,56 zł za okres od dnia 22 marca 2009 r. do dnia 22 marca 2012 r. jak już bowiem wyżej wskazano, odsetki za ten okres nie uległy przedawnieniu.

Zgodnie z przepisem art. 203 § 1 i 4 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. Wskutek cofnięcia pozwu sąd umorzy postępowanie na posiedzeniu sądowym niejawnym (art. 355 § 2 k.p.c.), jeżeli cofnięcie to jest dopuszczalne w świetle powołanego przepisu art. 203 § 4 k.p.c.

Powód przed rozpoczęciem rozprawy ograniczył żądanie pozwu, uznając należność główną i podnosząc zarzut przedawnienia odsetek naliczonych za okres od 23 stycznia 2009 r. do 22 marca 2012 r. Pierwotnie domagał się pozbawienia tytułu wykonawczego w całości. Uznając cofnięcie pozwu za dopuszczalne i skuteczne, należało orzec jak w pkt. 3 sentencji.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 102 k.p.c.

Przepis art. 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.), stanowiąc, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustalenie, czy w sprawie zachodzi "wypadek szczególnie uzasadniony", zależy od swobodnej oceny sądu. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151). W przedmiotowej sprawie sytuacja finansowa powoda i jego subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia dały podstawę do odstąpienia od obciążania go kosztami postępowania.